

SZEGEDI HIRADÓ.

104-ik szám.

Csütörtökön, télelő (december) 27-én 1860.

Második évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztői iroda:

Szentháromságutca, Geislerlele ház, 872. szám, hová a kéziratok bérmentve utasítandók.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Videkre postán és Szegeden házhozvordással: Egész évre 8 frt., — félévre 4 frt., — évenegyre 2 frt. osztr. ért.

Helyben elvitte a kiadó-hivataltól: Egész évre 6 frt., — félévre 3 frt., — évenegyre 1 frt. 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasasos petitor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegző minden egyes beiktatásnál 36 ujkr. A nyilvántartásban a háromhasasos petitor igatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

„Szegedi Híradó“

eddig irányt követve a **jog, becsületesség, igazság, nemzetiség és hazafiság** mellett fog küzdeni.

Hogy ezt sikerrel tehesse, tömeges pártolásra és nagyobb elterjedésre van szüksége.

Ennek elérhetésére a lelkes magyar alföldön lakó honfitársainkat cenzel fölkerjük.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán láthatók. — Gyűjtőknek 10 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal kedveskedünk.

Szegeden, télelőben 1860.

A „Szegedi Híradó“ szerkesztősége.

Alföldi viszonyok.

Csongrádmegye főispánja Szegeden.

Szerencsésnek mondottuk Csongrádmegyét, hogy ügyei célra oly férfin állt, kit mint tiszt. h. és becsületes embert ismer Magyarország. Csongrádmegye ürvend e szerencsésnek s ez örömeiben Szeged, a főispán hatósága alá nem tartozó királyi szabad város is egész mérvben osztozik.

Midőn azt állítottuk, hogy Szeged magához méltón fogadta ünnepelt vendégét, a legtöbbet akartunk mondani; miként a főispán mondá, Szeged a legmagyarabb magyar város, s mi büszkék vagyunk, hogy polgárai sorába tartozunk.

Nem azért mondjuk ezeket, hogy a főispán ideérkezését diéső sorok írására használja föl; azért emeljük ki városunk becsét, mert minél jelesebb valamely testület, annál nagyobb erkölcsi értéke van a tiszteletnek és hódolatnak, melyet valaki iránt nyilvánít.

A mult számban emlékeztünk.

Pótlékal ideírjuk még, hogy a városba érkezte előtt a vámbáz mellett álló feketesárga utmutató, nehogy a lelkesült tömeg kedvét rongssa, bemeszelték.

Megemlítjük még, hogy a világitás alkalmával több ablakban hazánk jobb múltjában s jelenében szereplő szellemvezéreink képeit látnak, valamint e honnak örökség cimerét négy hatalmas folyamával, a hármasherecel s az apostoli királyi kettős keresztjével, mindenütt alkalomszerű jelmondatokkal körítve s 1848 aláírással.

E hó 22-én, mely napot körtünkben töltött szeretett vendégünk, a város minden egyházi és világi testülete tiszteletgel nála.

Este díszvendég volt a színházban.

Az ajtónál kardos ifjak vártak az érkező kedves vendég s a derék szinigazgató által ez estére hazánk szép színeivel és Csongrádmegye címerével díszített pályolyba kísérték.

A pályolyban megjelenecek a zenekar ráhuzta a rákóit s a lehető legnagyobb számban megjelent közönség szílni nem akaró éljenekkel fogadta.

Hölgyek és urak a legnagyobb díszben, az utóbbiak többnyire kardosan jelentek meg.

A kísérő ifjuság egy része a főispán pályolya alatt kivont karudal díszöséget képezett.

A ragyogó világozásban égő nézőtér nemzeti lobogokkal, a haza, a megye és Szeged cimereivel volt ékesítve.

A „Becsületesség“ előjása után, melyben művészeink megmutatták, hogy városunk színtársulata a legjelesebbek közé tartozik, az ügyes Fehérvár rendezte, 1848-at ábrázoló képlet következett, mely alatt az összes személyzet díszöltönyben a rákóit énekelte.

A kiállítás meglepett mindenkit.

Magyarország nemtője állt egy emelvényen, a haza zászlóját tartva egyik kezében, míg a másikkal összetört láncok hulltak alá.

Lábalnál 1848 ragyogott aranybetűkkel a gyönyörűn alkalmazott görögűz fényében.

A nemtő jobbát és balját ama minden magyarnak szent emlékké, legjelesebb férfainak személyesítői foglalk el.

A színpad közepén egy angyal ereszkedett le a fölhökből, a haza szent nevét tartva kezében; vele egyidőben jobbra-balra tömörked, igen ügyesen kiállított éljenek jelentek meg.

A szabadság, egyenlőség és testvériség jelvényei fejezték be a jelképletet, mely mind szinigazgatóknak, mind kiállítójának, Fehérvárnak becsületére vált.

Előadás után újból megjelenezte a nagyszámú közönség a főispánt, ki a zenekar játsza rákói hangjai mellett hagyván el a házat, kardos és fáklyás ifjak kíséretében a kaszinóba ment, hol diszlokoma volt rendezve tiszteletére, melyben Szeged szép és kedves hölgyei is résztvettek.

Bélyegésekor harsány éljenekkel fogadták a főispánt s lakoma folytán legelőször a kaszinó elnöke mint házigazda üdvözlő szeretett vendégünk; azon elragadó meleg szavakkal beszélt, melyekkel a szónoklat nemtője megadta, hogy megindíthassa a szíveket és vezesse a kedélyeket mindenre, mi szép, jó és nemes. Gyászszínekkel festé a szomorú multat, elevenében a jelent, legélénkebben a szebb jövőt, s mint ennek előbirtokát üdvözlé s éltette a körtünkben multató főispánt. Az ünnepelt hazafi forró szavakban köszönte meg mindazon tiszteletet, melyben Szegeden részvett, s szerényen elharitva magától az érdemet, azt nem honfiai erőnyeinek, hanem az alkotmányos szabadság fölvirulásának, mely egyik személyesítőjé benne találja, kívánta tulajdonítani. Befejezéssel Szeged hölgyeit, kikkel

e lakomán megismerkedhetett, üdvözlé és szép szavakban élteti. Vadász Mánó polgármester, Georgievics György ügyvéd szintén ő méltóságra emelték poharat. Kemény Nándor a kaszinó elnökét Osztrovszkyt, Bérczy Antal az ország hercegealdomagyát Seiczovszkyt éltették. Városunk nagytudomány főrabijja Löw Lipót igen elmésen fejezte meg pohárköszöntésében, hogy csak két hónapig volt fölszabadulva (emancipálva) Magyarországon, a két hónap az vala, melyeket a hon jeleivel az újépületben kelle töltenie; mert akkor — ugymond — senki sem állítá, hogy a zsidó pap nem oda való. Kivánta, hogy a honszerelm, a hazafiai jogok gyakorlata és kötelességek teljesítése terén ne legyen valláskülönbőség irányadó, hanem legyen az új szövetség szava szerint egy akol és egy pászor. Tóth István, kit következetes észmenet jeles beszédeiről ismerünk, a megyeszerkezet kitűnőségét magyarázta két szónoklatban s mint annak jelen személyesítőjét, Tomcsányi Józsefet a mostani főispánt, s mint régi bajnokát, a volt főispánt, Kárász Benőt éltette.

Több jeles férfi neve hangzott még e lakomán a szabadság, testvériség és egyenlőség eszméi mellett.

Lakoma után az asztalok kibordatván, fiatal és nem fiatal uraink táncra vezettek lelkes hölgyeinket; maga ünnepelt vendégünk is kedvet kapott a tánchoz s egy szép ifjú nővel oly lelkesen rakta a csárdást, mint fiataljaink bármelyike.

Jóval éjfel után elhagytuk a vigalom helyét; a főispánt az ifjuság fáklyákkal lakására s önnét a vasutra kísérte, mi pedig hazatértünk, hogy az elmult két örömnapp fölött elégtlenül elmélkedjünk.

Szabadon a főispán ittléte alkalmából még néhány sor írunk.

Esorok örömjának egy jó barátja állítá, hogy ha oly politikai viszonyok közé jutnánk, melyek semmi kívánnivalót nem hagyának föl, meghalna bánatában, mert nem volna kivel vagy mivel el-lenkeznie.

Legyen jó barátom hite szerent.

En azt mondom, mit hazánk egyik nagy embere mondott, jól irányzott s célszerűen vezetett ellenzék nélkül rothadt gyümölcs az állam.

Hogy tehát meg ne tagadjam magamat, Csongrádmegye alkotmányos főispánja irányában is az ellenzék sorába állók.

Mindjárt kifejttem, mi módon.

Ünnepelt vendégünk Szegeden ismétlé azon szavakat, melyeket a vásárhelyi fáklyászene alkail-

mával mondot, hogy t. i. a tisztele, mely irányában nyilvánul, nem őt magát illeti, hanem az elmultr nyomoru rendszer bukása s az alkotmányos szabadság hajnalbasadása fölötti öröm kifolyása.

Ez az, miilen ellenkezni akarok ő méltósá-gával.

Vásárhelyen Csongrád megye közönsége ürvendett, hogy az elnyomás rendszerének helyét az alkotmányos szabadság foglalandja el; Csongrád megye közönsége az alkotmányos szabadság szemé-lyesítőjében, magát a visszaállított alkotmányt is üdvözlé; Csongrád megye közönségének örömet két-szerelte a tudat, hogy azon férfiu, ki az uj hajnal zászlóvivőjeként jelent meg nála, a hon legtisztább, legbecsülettebb emberei közé tartozik.

Másképen van ez Szegeden.

Szegednek ninesen oka, hogy Csongrád megye főispánját mint főispánt üdvözlölje.

Szeged az 1848-ki törvények alapján független szabad királyi város; Szeged polgármestere Szeged választott főispánja.

Sőt tovább megyek állításomban.

Szegednek oka volna, hogy Csongrád megye főispánjára nehezíten.

Igen, mert a csongrád megyei főispán csaknem elvette tőlünk a legkedvezőbb szellemi kincset, melyely ezidő szerént bírnak.

A megyegyűlésben, mielőtt a tisztujtás megtörtént volna, közszerefeth álló honfátisunkat, Osztrovszky Józsefet bízta meg a jegyzőkönyv vezetésével s e jegyzőkönyv ugy volt szerkesztve, hogy Csongrád megyének egész közönsége nem csak egyhangulag kiküldöttá, sőt kérve kérte városunk derék fiát, hogy a megye lelke, főjegyzője legyen.

Osztrovszky a tisztujtási előértekezleten, hol e név név megíztetelő kijelölés történt, megilletőt hangon közönte meg a közbizalmat s kijelenté, hogy élte legszebb napjainak tekinté azokat, melyekben mint nemes Csongrád megye főjegyzője, annak feltámadása jegyzőkönyvét megírhattá; kijelenté egyszerűsint, hogy nem e tér az, melyre bívatva éri magát, de hogy azon a téren, melyet honunk végzete szánt neki, bizonynyal kötelességességre a hana javát osztásonként.

Kérdem már most, ninesen-e oka Szeged városának; hogy a főispánra nehezíten?

Van igen, azon nemesből értelemben, mely szerént kötelességünk kedves tulajdonunkat megörízünk.

A főispán jót akart a megyének, választása megíztetelhető városunkat; de mi lett volna belőlünk, ha a megye Osztrovszkyt elveszi tőlünk.

Ki egyesítette volna székfő modorával a részletekben néha elágazó véleményünket; ki adott volna tanácsot, midőn kételkedé vala s a vész idején vajjon ki lett volna őrangyalunk?

Szeged azonban szívéből megbeszátja a főispánnak, hogy nemeskeblű fiát a meghozásit akarta adni; s annál inkább szereti Tomesányit a hazafit, ki épen ezáltal polgártársunkban városunkat is megíztetélé.

Szeged lelkes közönsége nem a volt rendszer bukása fölött ürvendett; ama rendszer férges gyűlöletes vala, melynek előbb-nőbb le kelle hullnia.

Szeged nem az alkotmányos szabadság hajnalát üdvözlé örömlangjaival; az alkotmányos szabadságból e városnak eddig vajmi kevés jutott; azon okmány pedig, mely állítólag utmutató lenne hozzá, még hozzánk el sem érkezett s nem is olyan minőségű, mely fölött valami túlságos öröm nyilvánítására okunk lenne.

Minden időben iparkodunk, hogy a közvélemény hit tolmácsai legyünk s ha valaha, egy most fejezzük ki Szeged közel 70,000-nyi népének igaz közvéleményét, midőn mondjünk:

Szeged derék népe, midőn ünnepelet vendégt hozzá és magához méltón fogad, nem Tomesányit tisztel meg a főispánt, hanem Tomesányit, a tisztá hazafit, a becsületes embert!

Kompeten Győző.

Szeged város képviselő gyűlése.

(1860. évi télélő 26-án.)

Vadász Manó polgármester üdvözlő szavakkal nyitván meg a gyűlést, Kolb Antal elideg-

jegyző a város rendezésre vonatkozó tárnokai levelet olvassa föl, melynek egyes pontjait az elnök a képviselő gyűlésnek magyarázza.

Határozották: hogy a tisztujtás az 1848-ki XXIII. törvényekik értelmének egész terjedelmé szerént azonnal megíztetessék.

Schmidt Nándor a megszűnt nyomoru rendszert említi meg mint olyat, mely alatt az önkény sok becsületes család nyugalmát megzavarta, sokét örökre megsemmisítette. Szónoki készséggel mondot beszédében kijelenti, hogy minden hazafit kész örömmel ölel szívére, mihelet annak magyar becsületéről s hazafiai kötelességéről tudomása van. Ohajja, hogy egy érzeléssel, közkarattal haladjunk a közös szent cél felé. (Általános eljenzés.)

A napirendre térve, mindenelőtt tisztujtási elnök választását indítványozza s az egész város ohaját hiszi kifejezni, midőn Kárász Benőti, Csongrád megye volt főispánját s a szegedi boldogabb időkben tartott tisztujtás elnökét a tisztujtás vezetésére megkéri.

Kárász Benőti ő méltósága általános eljenzést közt az elnöki széket elfoglalja és megindult szavakban mond köszönetet a képviselőknek, hogy 11 év után is benne özpontosság bízalmát; szívéből ohajja, hogy a mostani tisztujtás későbbi következtében az 1848-ikinal szerencsésébb legyen. (Harsány eljenzek.) Az eszerént megválasztott tisztujtási elnök kijelenti, hogy jogából kizárni senkit sem akarván, a választóképeséggel bírók összerása szükséges.

(Az erre vonatkozó határozatok az alább közölt polgármesteri kiáltványokban olvashatók.)

A tárnokai leiratnak azon pontját illetőleg, mely szerént a városi törvénykezési tisztviselők megválasztása az országbírói javaslat megtételégé halasztassék, Osztrovszky és mások indítványát határozották, hogy a város szigorun ragaszkodik az 1848-ki törvényekhez s azoktól egy hajszáhyit sem tér el annál inkább, mert az 1790-ki 12-ik törvényekik értelmében a törvényeket országgyűlés nélkül módosítani vagy változtatni magának a fejedelemlnek sincesen jogá.

Kárász Benőti tisztujtási elnök előadván, hogy miután az 1848-ki képviselők közt vannak olyanok, kik részént előhaladt koruk, részént lakváltoztatás, részént erkölcsi okok miatt a megújítandó városi képviselöben nem foglalhatnak helyet, a maga részéről lemond s képviselő társait lemondásra bírja föl.

Vadász Manó az egész bizottmány nevében szintén lemond, mert mint igen helyesen jegyzé meg, a közbizalomnak keresnie kell a tisztviselőket s toladóknak a képviselöben nem lehet helyök.

Bérecy Antal indítványozza, hogy a képviselő gyűlés fogadjá el Pest megye 5 pontját; Osztrovszky teljesen osztja e véleményét, de az érintett pontokról, valamint Borsodmegyének fölvarosított kiáltványáról az új képviselö fog tanácskozni.

Vadász Manó jelenti, hogy a bekövetkező mozgalmas napokban a rend és esend fentartására rendőrgyölő egylet alakult, melyet a képviselö belegegyezésével szervezni s a szükséges jelvényekkel ellátni fog.

Osztrovszky helyesli a rendőrgyölő egylet életbelépését, mert — ugymond — a esendet és rendet saját véreink tarthatják föl legbiztosabban.

A város képviselőinek száma az 1848-ki lakosság szaporulata arányához mérve 200-ra emel-tetik. Az egyes városrészekre aránylag eső képviselőik számának meghatározására Kremlinger Antal prépost elnöklöte által bizottmány nevezetett.

Osztrovszky, mint Szeged képviselője a megyegyűlésen, annak folyamáról jelentést tesz. (Általános eljenzek a beszéltőre.)

A gyűlés a tisztujtási elnök eljenzésével osztott szét és azon közrakialással: Eljén a haza!

Ezen határozatok folytán a következő kiáltvány Cs fölhívás becsáttattak ki:

Kiáltvány. — A magyar kir. helytartótanács elnöksége által szab. kir. Szeged városa önkormányzati szervezése az 1847-iki 23. törvényekik alapján mielőbb eszközözésbe vétetni határozatván; miután ennek sikerésítése, a törvény által megkívántató előmunkálatok tekintetéből, némi időt

igényelne, fölkerem Szeged város minden rendi és állásún lakosát, hogy addig is míg a tisztujtás megíztetethetik, és a városi önálló hatóság a föndéztet törvény értelmében rendeztetethetik, minden kitélhető igyekeztetüket odaforjditani sziveskedjenek, — mikép a törvényes rend, — mely nélkül ön nem állhatni, de sőt önállóságunkat veszélyeztetethetők, senki által meg ne háboríttassék. Mutassuk meg példánkkal, miszerént a szabad alkotmányra, melyért küzdöttünk, érdemeseek vagyunk, s igazoljuk önlök azon nézetet, hogy Szeged népe, nemzetének büszkesége. Kelt Szegeden, 1860. évi télélő 24-én. Vadász Manó, alkotmányos polgármester.

Fölhívás. — Hazánkunk alkotmányos életét, az önkormányzást a lemult 11 évi kűzdelmek után visszanyervén, Szeged tőgyökése magyar város alkotmányos szervezése a városi képviselői testületnek, a városi tanácsnak és tisztikarnak az 1847-ik évi 23-ik törvényekikely nyomán leendő választásával fölsőbb helyről érkezett leirat folytán, megkezdhetők nyilvánították; minek következtén a mai közgyűlésből a választók összerása elrendeltetvén, ennek eszközözésére küldöttéségi tagok nevezettek, jelesen:

Palánk belváros részére összerási elnökül Osztrovszky József, küldöttió társaiaval az összerást a városi lakó tanácsnember teljesítend.

Fölsőváros részére elnökül Dáni Ferenc, ki az összerást a mellé rendelt többi tagokkal a fölsővárosi volt kaszinóban eszközözi.

Alsóváros részére elnökül Lágeti Dániel, ki a többi tagokkal együtt az összerást alsóvárosi részén a templom környékén létező Kiss István nevű helybeli lakos házánál végeztetvén.

Rökus város részére összerási elnökül Bérecy Antal; ki a többi mellé rendelt tagokkal együtt az összerást a „Jétpacsirta“ című rökusi szállodában eszközözi.

Választók összerásására kirendelt küldöttéségi tagok munkálatukat f. év télélő (dec.) 21-én reggeli 8 órakor a föntebb emilitet helyeken kezdundik meg és azt 1861-ik év 2-ik napja esteli 6 órájáig végeztetvén.

A városi és tanyai Szeged azon lakosai tehát, kik az 1847-ik évi 23-ik törvényekik 4. és 7-ik letelepé előadottó szakaszai szerént választó képeséggel bírnak, ezenel fölhatvannak, hogy a fentebb mondot időszak alatt az emilitet helyeken törvényes jogaik gyakorolhatása végett jelentkezzenek; hol is neveik és választói képeségek a választói ívekben bejegyezteni fognak.

Az 1847-ik évi 23-ik törvényekikely 9-ik és 7-ik §-ai szerént választó képeséggel bírnak:

A városi közönségnek — a rökét kivéve — azon tagjai, kik 24 évesek, atyai, gyámzadai hatalom alatt ninesenek, elkövetit büntényért fenyték alatt nem állnak; mindazonáltal csak egy bírnak választási joggal, ha.

a) A városi határhoz tartozó és tulajdon vagy hitveseik nevére is ártit oly házat vagy földet egy év óta bírnak, melynek értéke 1000 pfírt; ha azt azonban örökséggépen bírnak, az egy évi birtoklás nem kívántatik.

b) Kézművesek, bejegyezett kereskedők, gyárosok, ha Szeged városban egy év óta letelepedve vannak mihielyel, kereskedési teleppel vagy gyárral bírnak, és ha kézművesek, legalább egy segéddel dolgoznak.

c) Tudorok, sebészek, ügyvédek, mérnökök, akadémiai művészek, tanárok, a magyar tudós társaság tagjai, ha Szeged városban egy év óta letelepedve vannak és 80 pfírt házbért fizetnek.

d) Ezenek kívül mindazok, kik a város kebelében két év óta letelepedve vannak és 600 pfírt biztos jövedelmet kimutatni képesek.

e) Kik városi polgárok eddig voltak, ha a föntebb pontokban leirt képeséggel nem bírnak is. A választási jogot gyakorolni csak személyesen lehet.

Szeged város lakói! választói jogaitok használatára im megnyilván az alkalom, amik törvény szerit gyakorolhatása végett az összerásoknál megjelenésre a rend, esend és a hazaszeret nevében fölhatvannak. Szeged, 1860. évi télélő 26-án tartott Szeged városi közgyűlésből. A megválasztott Elnök által.

1860. évi telelő 19-én és 20-án.

Csongrád vármegye közönsége e hó 19-én 10 órakor gyűlt egybe a h. m. vásárhelyi vendéglő nagy terében oly számmal, mely a közügy iránti lelkesedéssel hatalmasan tanuskodott s bizonyosságot tőn arról, hogy a magyar ember 11 évi kényszerű szűnletés után is tudja és akarja gyakorolni alkotmányos jogait.

A gyűlés kezdetén a tegnapi jegyzőkönyv fölolvastatván, azon pontnál, melyben a megyei tisztségek elfoglalása szent kötelességnek mondatik s állítatik, hogy e helyek betöltésénél elhatározott, hűtör hazafiakra van szükség, általános éjlenekben tört ki a közönség, valamint az első alispán első szavainak (Éljen a haza!) ismétlésénél is; nemkülönben ott, hol arról van szó, hogy nem enged-ményekre van szükség a magyarnak, hanem alkotmányos jogait követeli vissza.

A jegyzőkönyv fölolvastása után a főispán az ideiglenes jegyzőnek, Osztrovszky Józsefnek az okmány jeles szerkezetéért köszönetet mond, a közügyök megjelenjén.

Tóth István a kitálatásban lévő tisztújításra vonatkozólag fölolvátja az 1848-i tisztikart, hogy akkor megszakszított hivatalos működését azonnal folytassa.

Rónay Mihály Csongrád megyének 1848-ki alispánja azon eléggé nem magasztalható elvből kiindulva, hogy a megye tisztviselői csak úgy működhetnek alkotmányoszerűleg, s az összes megye közönségének erkölcsi és anyagi támogatására csak úgy számíthatnak, ha a közbizalom ilteti őket székeikbe, az összes 1848. évi tisztviselői kar nevében benyújtja lemondását.

A főispán kijelenti, hogy teljes bizalma van az 1848-ki megyei tisztikar jelenlévő tagjaihoz s hasonlóan hivataloskodásuk folytatására kéri föl őket.

A volt első alispán ragaszkodik a tisztikar lemondásához.

E tárgyban megjegyezték, hogy a haza minden megyéjében és minden városban hasonló eljárás követel a tisztikartól az összeheszeret: mert ha az 1848-ki tisztviselő ma is bírja a közbizalmat, mindenestore megválasztják újból, ha nem öspon-tosul benne választói bizalma, nagyon kár volna erőszakot megmaradásával magának is, a közönségnek is, a jó ügynek is ártania.

Rónay első alispán tehát, midőn az 1848-ki tisztikar nevében lemondását beadta, hazafini kötelességet teljesített, melyért köszönettel tartozik neki a megye azon okból is, mert újra megválasztása által alkalma lón iránta és alispánra iránt tanúsítva azon rendíthetlen bizalmat, melyet beléjük helyez s melyel hazafini érdemeiket elismeri.

Ugyan Rónay első alispán a gyűlés folytá-ban azon fontos okokat fejtegette, melyek a megyei tisztikar megválasztásának elhalasztását tanácsolják.

Bérecy Antal ellene szolt e véleménynek, fölhozván, miszerint a gyűlött rendszer eszközei nem bírnak azon tekintélyvel, mely a közrend fntartására szükséges s így az e gyűlés és az indítványilag jövő hó 8-ig tervezett tisztújítás közé eső napokban nem lesz tisztviselő, ki a személy- és vagyonbátorság fölött örökdiák s igazságot szolgál-tasson.

Nagy Sámuel Szentes részéről szintén a tisztújítás azonnali megtejtése mellett emelt szót; mert — ugymond — a községek kinevezett eljá-járól leküszentek, az újak még nincsenek megválasztva, eszerint csak a megyei tisztikar működésével megejtethető községi rendezések égető szüksége is az azonnali tisztválasztást parancsolja. Fölhozza a szót még ama közmondást is: „Ne halaszd hol-napra, mit ne megtehetsz.”

Török Bálint volt másod alispán, miután — ugymond — a tisztségekre alkalmas egyénekkel nem vagyunk eléggé ismerősök, a tisztújítást halasztatni óhajtja.

Tóth István szót emelvén a szűnyegen lévő tárgyban, azon észnati következtetésséggel, melyet ismerői rég esdálnak benne, a tisztújítás rögön megtejtésének szükséges voltát bizonyítja. Három érdek parancsolja, — ugymond — hogy a megyei tisztikar fölállítását ne halasztsunk. Első a

főispáni hivatal. A főispán megújítja hitét, magát hivatali méltóságába törvényesen beigtatta; de a tisztikar segédkezése nélkül hivatalát nem folytat-hatja. Szónok nem ismer, nem képzeltet főispáni hivatal, mely szűnség nélkül kormányozhasson; a méltanyosság követeli tehát, hogy 20 napig ne hagyjuk egyedül a főispánt, hanem kitelhetőleg gyorsan intézkedjünk. Második a tisztikar érdeke; ezt illetőleg szintén a méltanyosság követeli, hogy eljárásukban az összes megye közönsége által támogatassanak, s erre nézve, mintán alkotmányos tisztviselői senki sem kívánhatja, hogy alkotmány-ellenes adokat beszedjen s utjonekat állítson, az öszhő 20-ki okmány pedig nem adta vissza a me-gyének sem az adokezelést, sem a törvénykezést, székes miszerint e megye a törvény és közvéleményének védpaiza alá vegye tisztviselőit és a Pest megye közgyűlésén határozatba vett pontokat sajátjainak elfogadván, a megye alkotmányos terét egészen visszafoglalja s a mostani törvénytelen hi-vataltól mindent mielőbb tisztviselői által elvé-tessen. Harmadik a közönség érdeke; ez a köz-ségnek mielőbbi szervezését sürgeti, hogy a leküszent eljárárságok hovámarább másokkal pótol-tasson, eleje vétessek a fejlettségnek. Mindenáron szűkséges tehát, hogy a tisztújítás azonnal megej-tessék; mert — mint a szónok jelesen mondá — nem a nép van a tisztviselőkért, hanem a tisztviselő a népért. (Riadó éjlenek!)

Az azonnali tisztújítás mellett szoltak még: Kovács Imre, Magyar Imre, Farkas Ge-deon, Molnár János, Faragó Imre, Bartha János, Seress László, Maygráber Ágoston, Kempelen Győző; ellene beszélt Kaszap Mihály, Kovács Ferenc, Gróf Jó-zsef, Szabó Mihály, Papy Sámuel.

Főispán ő méltósága, miután már senki sem szolt a tárgyhoz, kijelenti, hogy már eddig is odajárul a többség véleménye, miszerint a tiszt-újítás azonnal megtejtessék, mielőtt azonban annak napját és óráját kiiltznie, saját nézetét is kifejté, mely amellet szól, hogy a tisztválasztást azonnal megtegyük.

— Mielőtt a megyébe érkezém, — ugymond — ismerőseim egy mint mások, kik nem ismertek, levél után szoltattak és kérték től, hogy a bekövet-keztető fejlettség megállítására mielőbb ide sies-sek. Vannak ugyan okok, melyek a tisztválasztás halasztását támogatnák, de ezek nagyon gyön-gék, kevésbé jelentékenyek azokhoz képest, melyek az azonnali tisztújítást kívánják. A városokban és községekben a saját szűlleteiből alkotott eljárá-sokkal sincsen megejtődvé a nép, hogyan lehes-sen kívánni tőle, hogy azokat tisztölje és azoknak engedelmeskedjék, kik nem érve nyelvé, nem tisz-tólve szokásait, idegen földről hozattak nyakára, hogy zandárokkal és szuronyokkal kormányozzák. Én bachszűlte hivatalnokokkal, zandá-rokkal és szuronyokkal nem akarok kormá-nyozni, hanem a törvénynek; később vagyok most elfoglalt méltóságonról megvál-ni, semhogy ily eszközökkel igazgassam a megyét. (Harsány éjlenek.) A törvény és a közbizalom ki-vánja, hogy a gyűlött rendszer helyébe alkotmány-s szabadságot léptessünk. (Sokáig tartó éjlen.) Kövessék egyiket egy mint a másikat, alakítsuk meg a tisztikart.

Fölhozza még ő méltósága a Tiszának jövő hó 8-ig bekövetkeztető zajlását, mely a megye fe-lét a tisztválasztásból kizárta (ez ok helyes voltát nagyon érezzük s a böles előrelátást eléggé nem közsönhetjük); továbbá azon körülményt, hogy vannak a bizottmányban jeles, de nem vagyonos férfiak, kik a többszöri utazást s különösen hosz-sabb tartózkodást Vásárhelyen meg nem bírnák.

Nehogy mégis elhamarkodással vádoltassunk, — fejezé be szavait lelkes főispánunk — halasz-szuk a tisztválasztást 21-re s így 20-án egész nap előleges tanácskozássra elég időnk leend.

Bérecy Antal indítványozza, hogy Európa legszabadabb és legboldogabb nemzetének jelszavát követve, mely szerint az idő pénz, s annak példái-ján indulva az angolok modorában az előleges ta-nácskozást éjjel végezzük, hogy eszerint a tisztválasztás másnap (20-án) megtörténhessék. (Általános helyeslő éjlenek.)

Főispán ő méltósága ezek után kimondja, hogy a tisztújítás másnap (telelő 20-án) fog meg-

tartatni; a kijelölendők névsora szerkesztésére pe-dig a gyűlés napján Bérecy indítványára folytán, esti nyolc órára magánértekezletre hívja meg mind-azon bizottmányi tagokat, kik megjelenni akarnak.

Tárgyalás alá vétvén a Tóth István in-dítványozta megyei nyilatkozvány, a lapunk mult számában közlött módon közhelyesséssel és lelkes éjlenekkel fogadtatott.

E gr i s á n d o r csongrádi ügyvéd indítvá-nyozza, hogy a közgyűlés föliratúlók helyett a megye teljesen alkotmányoszerű visszaállítását tett-legesítse s csak a ténylekről értesítse a korlátokat. (Ezt Heves megyében megis tették.)

A főispán a tetleges beavatkozást nem véli célhoz vezetőnek, hanem cheyelt a további szen-vedőleges ellenállás mellett nyilatkozik.

Tóth István vevén át a szót, körültekintés-re és okosságra inti a közgyűlést. E kéttőre van szűkségünk, — ugymond — hogy a kitűztük nagy célt elérjük, mely nem más, mint szent István bírodalmának visszaállítása, a nemzet és haza függetlensége. (Általános helyeslős, hangos éjlenek.) Sok és nagy lesz dolgunk: — mondá tovább — lesz összettűköztünk fölűről és alulról. 1790-ben nem volt ellenek; most itt van-ak a nemzetiségek s ezekből idomosan kell el-járnunk. Maradjunk a nemlegesség terén s így vivjuk vissza mindazt, mi fölünk jogtalanul elvé-tett.

Határozattá lón, hogy Vay Miklós báró-nak mint olyannak, ki által a korona érintkezés-ben van a nemzettel, az idézett 5 pont megkül-dessék.

Ezután a főispáni utasítások fölolvastatván, Jenev Imre ideiglenes tiszt ügyész indítványára, ki azok által jogainkat és törvényeinket serte ta-lálja, az indítvány közhelyessé közt egyszerűen felvetették.

Nagy Sámuel hozzászólja, hogy miután tör-vényeink értelmében nincsen jogszerű korlátok, hanem törvényes, felelős miniszteriumhoz van jo-gunk, az utasítások már azért sem lehetnek irány-adóak, mert alkotmányoszerűleg törvénytelen hivatal kifolyásai. (Sokáig tartó éjlenek.)

Tóth István a régi járások visszaállítását indítványozza, mi annál szükségesebb, mert a barchendser emberei természetesen még a Tis-za szabta határt sem vették tekintetbe, csak hogy a régi jót megbontsák s új rozsat tákoljanak össze. Továbbá a tisztviselők járulékaik előszírt emelését hozza szóba. Már az 1848-ki bizottmány elismerte e rendszabály előszírtését és szűkséges voltát azért, hogy a tisztviselő tisztességesen mege-élhesen és egész idejét a közügynek szentelhesen.

Bérecy Antal a megyei pénztárak vissza-követelését indítványozza, melyek az eddigi tör-vénytelen kormány ellen minden jog és méltanyos-ság ellenére elfoglaltak.

Vidovich Mihály, Csongrád megyének volt főjegyzője jelenti, hogy tudtával a megye nemesi, közbíró, nyugdíj és növeletsi pénztárában körülbe-lül 26,000 frt volt, melyeket e vármegye ország-szeret birhét főnöke, a becsületes nevé megvál-toztatott Bonyhádi foglalt el, sőt a megyehá-zát is elfoglalta volna, ha ő (a szóló) nem akadá-lyozta. (Bonyhádi nevének említésénél: veszen-ki! áruló! rabló! g.....! s hasonló sűrű föl kiáltások hallatszottak a teremben.) Szoros köteles-sége a megyének, — végzi szavait a szóló — hogy eme pénzeit, melyekben tulajdon joga van, mielőbb visszazerezze. (Több oldalról fölkiáltások: Kerestet alá kell venni Bonyhádit! Be kell perelni a rablót!)

A megyei tisztviselők fizetésének javítását il-letőleg Faragó Imre csongrádi tehetős gazda e szavakkal fordul a főispánhoz: A legnagyobb öröm-jünk javítani magyar tisztviselőink fizetését, a né-metek is sok pénzükbe kerültek, ha valamit akarunk kívinni náluk. (Nevetés, helyeslés, éjlenek.)

Főispán ő méltósága azonnal bizottmányt ne-vezett ki, melynek feladata, véleményét adni arról: hol vannak a megye pénztárai s mi uton szerze-hetők legjobban vissza? Továbbá mily összegekben lennének a tisztviselők járuléka megállapítandók?

E bizottmány tagjai: Kaszap Mihály, Tóth István, Vidovich Mihály, Hadzsy György, jegyzőül rendeltetvén hozzájuk Tarnay Rudolf.

Esti nyolc óra után csakugyan összehalt a kijelölt tanácskozási és minden a megye alkotmányos elvéhez szükséges tisztsegre a kijelölések megtörténtek.

Megható a közlekedés, melyely Osztróvszky József főjegyzővé egyhangulag kikiáltott: megható az egyes kérelmezések, melyek a terebből városunk e derék polgárhoz intézték: meghatók a főispán szavai, ki a tisztsegről a vállalkozás szintén kerte: legmeghatóbbak valának mégis az így kikiáltott szerény férfi szavai, melyeket előbbi cikkünkben idéztünk az azon ígérete, hogy mint egyszerű bizottmányi tag is fog ő tenni annyit a közügyért, mennyire ereje képes, hogy ama másik tén, melyre hivatva érzi magát, több hasznát fog tenni majd a honnak.

Általános, zajos éljenések követték szavait. A tanácskozási éjféli tájban lön befejező. A kijelölésekről megjegyezzük, hogy többen részént szerénysegből, részént elfoglaltságuk miatt a kijelölésből magukat kihagyatni kették.

Másnap reggel 10 órakor vette kezdetét a tisztválasztó gyűlés s délután 3 óráig tartott.

Az eredményt a mult számban közöltük.

Csongrád megye minden lakója meg lehet elégedve az eredménnyel: azon észrevettünk még sem hallgathatjuk el, hogy ezután a köz- és tisztügyi gyűlések tartásához H. M. Várhelyt alkalmazni nem találjuk.

Először e népes városból legtöbb bizottmányi tag van választva, kik helyben lévén, mindnyájan megjelenetnek, míg a távolból eső helységek képviselői ezt nem tehetik; másodsor a bizottmányi ülések nyilvánosak lévén, annyi várszerű lakos vehet részt bennök, amennyi a terebhen helyet talál, mi a közfelfigyelések alkalmával végzetlenül félvezetheti és vezeti is a hangtöbbségre hallgató tisztválasztási elnököt.

Ismétljük, mit lapunk egyik munkatársa bővebben fejtegetett, hogy a megye székhelyén Szegegnél alkalmasabb helyet nem ajánlhatunk s reméljük a megye átlátandja nézetünk helyes voltát s szándékunk tisztaságát. Ha mégis ez nem történne, ám vándoroljon vissza a megye székhelye ama szerény helységbe, hol eddig volt; de oly nagy városba, mely a választások menete fölött uralkodhatik, föl ne állítsanak.

A tisztválasztás bevétele az eddigi törvénytelen hivatalok irományainak, helyiségeinek és butorainak átvételére bizottmány nevezetvén, a főispán és tisztkar éljenése közt a gyűlés szétszótolt.

Másnap (21-én) reggel 8 órakor a jegyzőkönyv hitelesítése végett állt össze a bizottmány, mely alkalommal Osztróvszky Józsefnek, ki oly teljesen szerkeszté a mult gyűlések jegyzőkönyveit, köszönet szavaztatott.

Főlvastatott Pest megye körlevele, mely a már említett 5 pontot tartalmazza.

Már a cím: Kedves barátink, rokonnak és atyáink! ez a szívélyes megszólítás végzetlenül jól esett szívünknek. Mi másképen hangzott, midőn a pestzer k. k. Komitatisbehörde így címtezta irait: An Eine Wohllobliche K. K. Komitatisbehörde in Szegegn. (Tessék választani, melyik szebb?)

A pesti körlevelet, melyhez hasonlólt már Csongrád megye is határozott, hangos éljenekkel fogadta a megye közönsége.

Az első alispán Rónay Mihály ma kezdi meg hivatalos működését a hivatalok átvételével Szegegn és így a magyarok szent Istennek jó áldásával az alkotmányos szabadság kivívásában az első lépést megtettük volna.

Kempelen Győző.

Az 1854-ki államkolcsón hatása Szegegn.

(Folyt.)

De ezt nem tettek.

Hanem az említett 260 főbérlo számlátan próbó s nagyobb részletekben, albérlébe osztott ki a kibérlő 1200 holdból eskis annyit, mennyivel a lekötélezt 600000 pfrt hitte fűdözhetni, s ennek igazolásul megengedjük itt, hogy ezen kiadásra jóiosított 12000 holdból, 600 hold még is kiadatlán, s mint közlegelő használtatik — a kiadott 11400 holdat pedig ugyanazon föltételek mellett osztá ki, melyely ő maga bírta, s azon

elvből: hogy a járás java maradjon meg legelőnek, mindig csak a földet rozszab részét igyekezett kiosztani, amely rész rozszaságánál fogva természetesen kevesebbet hozott mint a jó, ugyannyira, hogy a lekötött 600000 pfrt is alig biztosított. Az ily módú albérlébe adás által föltélegesen tartjuk megemlíteni, hogy valamint az előbb ismertetett szerződés értelmében az adott s bélielyileket is a bérlok fizették, ugy ez utóból is mindkét teher szintén azok rovására esett, s csak mint jellemző tényt említiük itt meg — mintegy zárjel között — hogy egy vidékről ideszakadt hivatalnok — kire épen a mondott szerződés őrizése bizottolt — nem látván a fontos okmányou bélyeget, nagy mohósággal leletet vett föl róla, de mily nagy volt meglepetése, midőn a büntetni szándékoló felek oly nyugtával állottak elő, mely által bebizonyították, hogy a majdnem 3000 pfrt tevő bélyegilletéket valójában befizették. (Remek bizonyos arra, hogy a kinevezett községi hivatalnok mennyire szíven hordja polgártársai javát).

Most már tehát az ugynevezett főbérlo gazdasági viszonyát ismerjük a várossal, ismerjük amaz egyidőben kötött két szerződés természetét is külön-külön, valamint azt is tudjuk, hogy mindkettő — földművelő s jószágtenyésztő — néplünk vagyoni romlásra való jutásának hatalmas tényezője volt, mégis eme szomorú állapotba való jutás sajátos s részletes körülményeinek ismertetését mulhatlan szükségesnek tartjuk.

Tudva lévő dolog, hogy 1854. évben a keleti háború miatt minden nyers termék, s így a gabona is, igen nagy árnak örvendett, valamint azt is tudjuk, hogy a magas gabonárák mellett a föld értéke is nagyobb szokott lenni, mely ismét a föld haszonvételi értékét is hasonarában emeli, s így a közügyelem ösztönserűleg azt né fel fordul, melyen a szorgalom legmennyiség juttalmazást reményli.

E tér 1854-ben a földművelés tere volt, mert ki ne emlékezzék azon mohóságra, melyely ekkor mindenki földbirtok vagy haszonbér után látott, minthogy ezidőben egy köböl gabona 10–16 frjtval fizetett közönségesen.

Tódtul tehát a haszonbérleti vagyó közönség minden oldalról, s ekkor történt azon hallatlan eset, hogy homokos határunkban egy holdnak 30 évi haszonbérért 125 pfrt is fizetett, és a haszonbérleti dth oly nagy volt ezidőben, hogy számtalanok eladták örik birtokait, csakhogy nagyobbzerit haszonbért köthessenek azon pihenő járás-földből, amely majd kikészített fizetési a 10–16 pfrs gabonán.

Sokan elvették adateiket, mások fölhagytak kereskedésükkel, többen, a halás földművelésre szentelődek magokat, eddigi cletkeresetők s muljokkal szakítottak, néplünk legnagyobb része pedig ingóságaitól s legkivált lábas jószágától vált meg azon épületek okból, hogy a jószágtenyésztés ugys tükre van tere a közlegelők elvétele, tehát a közlegelő ne jószágot tenyészessen, hanem teremjen gabonát: noha ez okoskodás akkor lett volna alapos, ha a földet gabonatermesztéséjé, t. i. a magas haszonbér nem az állam zsebébe folyt volna, hanem egek természetesen mélyebb belátás kívántatott, mint egybékint néplünkkel a józan szlár szokott pótolni, s elmondhatjuk ez esetben is, hogy ép ez ösztönrel fogva elején igen nagy levertséget okozott gazdánkaink, a gazdasági viszonyok ily erőszakos átváltoztatása, de minthogy jószágtenyésztésével ugys fölhagyai kényszerült, a haszonbérlo versenyzők között végére ő is megjelnt.

Az említett főbérlo-gazdaság ilykép könnyen kiosztathá a szántásra kijelölt 12000 holdat, s ki is osztá csakhamar, és épen a földek kapossága miatt történt az, mint fűnebb említők — hogy már 11400 holddal is majdnem biztosítottunk hívé a rákényszerített 600000 pfrinot. Amde itt jól megjegyezzük, hogy az albérlők legnagyobb része előlegesen alig fizetett valamint, s a kiosztással megbizott főbérlo-gazdák elégezt tarták a vállalkozók neveinek följegyzését, s meglegedtek, ha papíron kijött a saját birtokuk vállalt 600000 pfrt.

Mindenki előtt ismeretes azon körülmény, melyet a keleti háború bevételezett az 1856-ki párisi béke eredményezett: mert azt tudjuk, hogy a háború okozta pénzügyi egyensúly megintatását a békeben szokták helyrehozni: igaz ugyan, hogy e háborúban való tetleges részvétellől ausztria nagyon vonakodott, de azt is tudjuk, hogy a dmai fejedelemségek elfoglalása által minden vonakodása mellett is annyit költött, hogy az által megzavart pénzügyi állapotának rendezőzése volt legfőbb teendője; a pénzügyi egyensúly helyrehozására pedig, mint tudva van, legelső teendő a kibocsátott papírjegyek számarak অপasztása, s igaz továbbá az is, hogy amily mértékben kevesebb a közközben forgó papírpénz mennyiségben, ugyan oly mértékben növekedik annak értéke, de az is igaz, hogy ugyan ily arányban szokott aztán a nyers termékek értéke is alábbszállni, ami a termelő osztályt az ily papírterékek honában oly zavarba hozza s annyira károsítja, hogy mit az állambel

tekintetében a papírforgalom szűkítése által a külföld előtt nyerni látszik, azt jöformán bentlakó polgáraink rovására nyerte csak.

Igy e békét követő általános értékennyatás eléggé ismert dolog: a pénzszűke ellen lehetett minden panaszt hallani, ekkor a gabonára 10–16 frjtól lecssett felére, később még alább, le egés egy negyedére az 1854-ki áraknak; a föld s haszonbérletére szintén utána húzódt, a későbbi években minden érték még lejjebb szállott, s e következtetés értekesítkésnél alól ezidőben csak az adó képezett kivételt, mely mindig a régi volt, s így most kétszeresen nyomasztó, mint a jó gabonárák idejében.

Szával a pénzszűkesség korát éljük.

De ez az államkolcsón nézve nálunk épen nem tett különbséget.

Nálunk, mint már tudjuk, a főbérlo-gazdaság négy év alatt kötelezté magát a kikötött 600000 pfrt befizetésére, valamint albérlőit is így kötelezté, de azon megjegyezssel: hogy ha a kormány öt évet enged a befizetésre, ő is annyit engedend, és noha erre nézve ha jól tudjuk, határozott engedély nem is érkezett, mégis elnevezs következtében öt év alatt törölték a befizetések, sőt mennyiben még is van 75000 frt volna befizetendő, az már ilyképen a hatodik évet teszi.

Hogy a kormány mennyire szorítá a várost az államkolcsón befizetésére, nem tudjuk, de hogy a város a főbérlo gazdaságot a lejárt négy év óta folyvást szorítja, arról biztos tudomásunk van, sőt azt is tudjuk, hogy e szorongatása mindig porbő-fogással való fenyegetésszól állott.

De ezáltal ki kell említni azon szomorú körülményt is, hogy a főnebb említett pénztelen viszonyok közbejöttével a főbérlo-gazdaság az államkolcsón összegeiből való elengedésért többször akarván folyamodni, a város akkori hatóságában soha nem talált támazsra, annyira nem, hogy három tagból álló kérvényező küldte emiatt közvetlenül Bácsba a legfőbbbő helyre, kik elengedésért esedeztek, azonban támogatás hiányában kérvényőkre azon hátrát adottot ki, hogy „tekintve a jelen pénzügyi szűkiséget, a kérelemnek hely nem adatik”.

Azt hisszük, hogy a fűn kiemelt pénztelen állapot ismeretése után mindenki érteni fogja, hogy az albérlők fizetni képtelenek lévén, a főbérlo-gazdaság sem fizethetett pontosan a városnak, s hogy eszerint kinélvő követeléseiket behajhassák, folyamodtak a városhoz, hogy követeléseiket hajtsa be az albérlőktől közigazgatási rövid uton, mint-hogy az az államot érkevelen, ugy tekintethetik, mint adó, de ez fölsobb helyen nem engedtetett meg, s a behajtás csak a rendes törvénykezési uton volt lehetséges.

A főbérlo-gazdaság tehát ügyvédet fogadott, s minthogy őt a város folyvást szorította, ő is ugyanezt tevő ügyvéde által albérlőivel.

(Vége következik.)

Tárogató.

♂ Mi is megülünk karácson ünnepeit, azon napot, melyen az emberiség megváltozta jött a világra, ki a népeket a bilnös tudatlanság sötét tévetegségéből a világosság verőfényes útjára vezeté: ki élt, hogy éretilik meghaljon, és meghalt, hogy nekünk életet adjon. A szegény elnyomott nép 11 év óta a sok kérés után én napon mondott imájában először forró hálát, melyet a remény öntött szívébe. Meglátszik e nép arcán az öröm, mit a hit vigaszából merített: hogy hosszú, forró imája meghallgattatik: meglátszik e nép arcán, hogy üdvözítője születésével az ébredő nemzet újászületése ünnepeit is ülte; hisz e két isteni eszme nem rokon e egymással? — Az üdvözítő a mennyei világosságot tárta föl előttünk, ez pedig a szabadság virnlo útján a földi boldogság elérésére vezet. Isten, az igazság Istene, a népek atyja nem fordítá el tőlünk tekintetét... mi élni fogunk!

♂ Tiszai fahidunk! mult szombaton a kemény hidegtől hirtelen összeállt jég és hómeleg elcsodortak, s még eddig azt sem tudjuk, hol állapodott meg a bússu nélküli utrakeredés útján. A hídberlo trak pár órával előbb garasok fölött a kidudoztak az ácsokkal a hid kikötése iránt s nem tudtak velük meggyezni, — most már nyíghetik a bajt, miután, mint halljuk, csak gyöngye pár ezer forintba kerül nekik ez a kis mulatság. Ugy van az, a fővány kétszer szét.

♂ Időjárásunk nem tavaszolá ugyan, mégis föltűnően változott. 21. 22-én nagy havazás, 23. és 24-én kemény hideg, (a városban 14 foknyit) 25. 26-án tehát a karácsoni szent ünnepek alatt lanya esős idő: havunk olvadt s mint reményeink többnyire flstbe mén, úgy szlárunk vízzé vált. Jóakarából indulva kérjük városunk lakóit, hogy a házaiak vagy lakásaiak előtti járdákra s gyalogutakra figyelemmel legyenek, mert ily időben, ha a hó idején azokról el nem tisztítatik, vagy sikos jéggel borított helyekre hamut nem hintenek — a közlekedés éltvezéssé válik.

♂ Mult szombaton volt kaszinónk tisztújító gyűlése, melynek eredménye remélhetővel, hogy e társulat céljainak megfelelőleg, a sok előbbi ide-oda bicegését után, valahára beletalál a tisztességes kerekasztalra. E gyűlésen szeretett főispánunk Tomcsányi József főteljesítősége közlekedéssel tiszteltetbeli tagja választatott a küldöttség bizottjához, mely őt mellősséget a fölötti erőtől s meghívja a tiszteltetelére rendezett lakomára. Határozottat: 1) hogy — mintán az előbbi választmány rendeltetési ügykezelése miatt a társulat nagyon silány anyagi helyzetben van — minden tag pótlékát 3 ujfórt tartozék befizetni, mely egyhangulag elfogadott. 2) Gróf Széchenyi Ödön szintén tiszteltetbeli tagja választatott. 3) Valamennyi járatott magyar, német, francia s más folyóiratok és újságok, mint a jelen idő történeti adatai, megtartani határozottak. 4) A választásra beérkezett szavazatok az erre kinevezett bizottmány által megvizsgáltatván, ennek eredménye követhető. Előzőknek választott: Osztróvsky József, (általános szavazattal, mert egy szavazat sem volt másra.) Alelnökek: Bérczy Antal. Igazgatók: Kajusz Gábor. Jegyző: Müller János. Választmányi tagok lettek: Pálffy Ferenc, gróf Karolyi Sándor, gróf Széchenyi Béla, Zsótér Andor, Georgievics György, Magyarbér Ágoston, Mihályfi Ferenc, Aigner Károly, Burger Zsigmond, Kárács Benő, id. Felmayer Antal, Skultéty Andor, Pinter János, Eisenstädter Armin, Babarczy József, Molnár Márton, Tóth István, Ebner Antal, Lemle János, Tóth Mihály, Vidovich Imre, Rónay Mihály és Kempelen Győző.

— Egy új pécsett láttunk e napokban, így körirattal: „A magyar kir. helytartótanács elnöksége.” A köriraton belül eső tért nagy kétféle szavazattal, közepén az országimerevel. Ha figyelembe vesszük: hogy a helytartótanács létezése az 1847-iki törvényekkel meg nem egyeztető, ezen sem csudálkozhatunk; de ha régebbi törvényekben lapozgatunk s látjuk miképpen a helytartótanács (consilium) hajdanra az országgyűlés által választott, ennek felelős is volt, sehol nyomra nem akadunk, hogy a kétféle szavazata a magyar királyi jelvény lett volna. Bizony nagyon is csudálhatjuk, hogy a magyar kir. helytartótanács elnökét alkalmazzák pécsettjére. Magyarország zsinorálhat ugyan, de ép azért nehezen is emészthető; kar-volt tehát e azért ragadozó állat gyomrát ismét azaz torolni.

♂ Éhes László ur, a balatonfüredi fürdőigazgató, leginkább a véget, hogy a fürdői színház ügyében Molnár sziniszagató ural érkezik, a napokban 24 órát Szegeden időzött, mely alkalommal Erdélyi Náci jeles zenekart a jövő őrüdi szakra szerződött.

♂ Alig jelent meg panaszkunk Molnár folyamodása ügyében, ime már megjött a válasz, illetőleg határozat a budai városi tanácsot, mely nem csak megengedi a magyar szinlelőadókát Budán, de jogot adt a magyar szinésznek egy működhethet, hogy — nem léven a már meghonosított vagy meghonosított akart német szinésznek zsellére — sikeresen állandósítsa magát ő Budán. A tanács lelküdtől határozta így végződik: „... a főváros csak ürvendő fog, ha a keblelő több évi számtízott magyar szinművészetet ismét élvezheti, s annak létezéséről a tanács közreműködését meg nem tagadandja.”

— A jázskun kerület rendezésével Jankovics György, eddig jázskun kerületi főkapitány bizottját meg a m. kir. ud. kancellária által. Ennek folytán a főkapitány kihirdette, hogy t. e. től 17-én Jászberényben, 20-án Karcson s 23-án Péleghyán, a jázskun kerület alkalmosy mikénti szervezését fölött előleges tanácsokások tartatnak. Karcson össze is gyűlték, az értelmes s a 48-ki alap választott községi képviselők. Azonban a közbizalmatlanság oly mértékben nyilatkozott a magánértekezletben a főkapitány, mint a megkövetelendő rendszert hivatalnokok ellen, hogy ő maga önkényt megígerte, hogy legfőbb helyen benyújtja lemondását. (P. N.)

— A „Pesti Hírnök” szerent Schosberger ur kinyilatkoztatja, hogy ő Esztergomból az értekezlet előtt azért utazott el, mert hirtelen — rosszul lett. Hm, hm! mégis csak furcsa az, mikor az ember hirtelen rosszul lesz és azért utazik.

— A „Győri Közlöny” írja, hogy a hazafelé szállingó idegen hivatalnokok közül többen hol

itt, hol ott, de kiváltak egy a kolostorokba toppanak meg utiseget. Hissztük, hogy kapnak is, csak hogy minél gyorsabban elhessenek tőlük. — Gróf Teleky László, a magyar menekült feje, hirszerent Drezdában elfogott, s máris har szent Bácsban szabadon bocsátott. Bárkir körülmenyesen innak is e tárgyban a lapok, mi mégis csak Tamások vagyunk e dolokban, s csakugy magunkban morgjuk, hogy — hihetetlen.

— Egy kis jó érdekességet közöl Somogyból a „P. Hírnök”: „Bonyhády (nem tudom melyik, egyebirtandígy) ki előbb Perczel volt, a Tallian-féle örökösödési pör befejezése után mint egyik örögnak mellékgabli rokona, nem régen megjelent meghatalmazottja által az illető örökösözöttyafinál. — A meghatalmazott természetesen „Bonyhády” nével ellátott meghatalmazólevelet mutatott elő. Erre az érdeklőt örögnabli örökösözötty bátya azt mondá, hogy Bonyhády osztályos ayaát nem ismer, s annál fogva a meghatalmazott urat elutasítja. A jámbor képviselő hibásan mondta, hogy Bonyhády tulajdonképen nem más mint azon Perczel, kit az örög is osztályos ayaának ismert, mer az örög a mellett megmaradt, hogy Bonyhády ayaát nem ismer. Most hát nem marad egyéb hátra, mint vagy bebizonyítani azt, hogy Bonyhády — Perczel, vagy ha kikeresztelked levele eltrüfletett volna, mint a szegedi városból 1848-ki okmányok, vissza kell keresztekednie.

TÁRCA.

A Moabiták leányai.

Történeti beszély
(Kempelen Riza hagyományából.)
(Folyt.)

— Ugy van leányom, még ma foglak látni; mit tehetnék nélkül, hisz jóságod annyira szűkség érlelte magát keblemben, hogy napi kenyeremet előbb nélkülözhetem mint azt. Hanem hallj gyermekem, törvénytelni parancsolja, hogy a gazda földé gubaját ne vágja le földig, elhullatott lakosait ne szedje föl, hanem hagyja a szegényeknek.

— Igen igen, szeretett anyám — nyújtott Ruth örömmel, — ha leányod munkát nem kap, oda megy gyűjteni számodra, hisz szegényebb úgy sem szedhetné föl, mint én. Ott aztán megismerkedem az aratókkal, ki fogom tiltetni szorgalmamat; ők fognak engem mint munkást ajánlani, és én képes leszek napi kenyertünkért kiérdemelni. Sietek anyám: előzettem mondja, siker, fényes siker követi lépteimet...

— Siess leányom, siess! — szolt Noemi tünnetpelen — keblem százaszorosra viszhangozza — siker, fényes siker követi lépteidet...

E végzavakat Ruth a bájos gyermek már alig hallja; gyorsított léptei csakhamar a munkások közé vevik őt. Vele ugyane perben érkeznek meg a föld gazdag tulajdonosa a szélre.

Munkásait megtekintvén közölök egyet magához intett, mondván:

— Ismered-e a ma nőt? — ekkor Ruth gyönyörű, szelíd tekintete által negatva, felé fordítja szemét.

— Csak oly kevéssé, mint te — válaszolt az — annyit mégis tudok róla, hogy a Moabiták közül való s elhagyott napát kísérve hazánkba, nyomortelt napjain munkás szorgalmával akar könnyíteni.

— Tudom már ki ő, az urnak jámbor gyermeke — mondá a tulajdonos — azért legyenek gyedylere, hullásokot el kalászaikatok akarva, hogy igyekedjenek legyen sikere, s földimen kívülre kisérem szedhesse föl azokat.

— Légy üdvöz gyermekem — szolt Booz aszép Ruthhoz közeledve s az ifjúkört megaladott keblén édes hullámzás vett érte, midőn tekintete az ifjú nő bájos testalkatát vizsgálá.

— Szegénységünk jóságodot felhasználni készlet — felelt ez, pirulattal süttve le gyönyörű szemét — ha azonban munkásaid közé befogadnál, inkább szeretném azt kiérdemelni; ifjúságom s akaratom adnak annyi erőt, hogy mértőzhetem munkásaid bármilykével, ügykezetem és szorgalmam talán túl is fog emelni azok egyenlőségem.

— Szelíd, példás jóságod nem ismeretlen előttöm,

gyermekem, elhagyott agg napad iránti hűségedet is tudom, azért halld: holnapról kezdve munkásaim közt rendes helyed van. Ha szomjazol, jőj szélre, s így vízes edényeimből. Az Ur áldásával ugy áraszon el téged, miként te gondviselője vagy Noeminak.

A szép özvegy kettős szorgalommal gyjtíté a mindenoldalt hulló lakosokat, távozta előtt az alkony órában magához hívá őt Booz; kenyeret eette mártva, megkínálá őt, s elmondá neki, hogy ő rokona férjének s igaz barátja, tisztelője neki. Örömet, benső örömet fejezte ki, midőn a szép rokon kicsipkelt gabuját, elmondá, hogy a gyjtított árpa a 3 mérőt meghaladja s hogy gyermeki örömmel viszi napának ajándokul.

— Booz! Tehát nála dolgozol? — szolt könyök között Noemi — ő férjemnek is jötevény volt, ég áldása rá!

— Ugy van anyám, ő adott nekem eszközt, hogy szeretett életemnek örömpajzait én szerezhessem meg; megmentett a fájdalomtól, hogy nélkülözödnék tanúja legyek.

— Most menj nyugodni gyermekem, hogy holnap újult erővel foghass áldásos munkáidhoz — szolt Noemi s jelentőséggel téve utána — de az est óráit nem mint most a nyugalmam, hanem nekem s jövőnek kell áldoznod, érte szép szelíd leányom? Most nyugodjál gyermekem, — mondá, halás csótok nyomra Ruth holokára...

— Izrael Istene! — sóhajtott föl a nő távozta imára kulcsot kezekkel — ennyi jóságot nem hagyhat sz jutalmazatlannul. Igen, — ezt beléd helyezett bizalmam sugja nekem. Ugy, ugy, csak őt, a szelíd anygalt lássam boldogan, akkor, ő akkor vén életem örömmel adom az ényeszetenek.

Midőn a tervező, gondolkodó Noemi személt alvása csukódott, már a távolban minden oldalról hallatszott a kesekések s bárányokt egybehívó pásztoris... mi Ruthot ismét munkára szoltá. Ragyogó szépségben jött az aratók közé, szelb volt, sokkal szebb mint tegnap; jángyzottak a legszelebbek homlokán az átlátszó ételegyűk sötétő zord foltjai.

VI.

Élvezd a földi jobb sorsot,
Melyhez annyi érdemmel bírsz.
Küthy.

— Megjöttél leányom Ruth, — szolt Noemi másnap alkonyatkor ismét terbelten hazatérő menyéhez — köszönöm szorgalmadat, hanem ma nem te fogsz beszélni győzelmeidről s szerencséről, én fogok nekem szólni tervemről és fölőled való gondoskodásomról.

— Hallgatni foglak anyám — válaszolt a szép özvegy — hisz mindaz, mit te mondasz, csak jó és igazságos lehet.

— Ügyekezni fogok leányom, hogy ne csalatkozzál bennem. De halld: te oly szép, oly ifjú, szorgalmas s szelíd vagy, téged az Ur hosszú életet fog megáldani; engem talán csak pár nappal még, s ez esetben nekem az ismeretlen bevándoroltnak keseri elhagyott napjaid is lehetnek!...

Tudom anyám — szolt a szép nő megadó alázattal — erre elkészitem szívemet, midőn veled hazatér elhagytam.

Értem tévedt ez is jó gyermek — szolt az agg nő szemét törölve, — de lásd leányom, az emberek nem mind oly jók mint te, ki könnyűen elhagyott sárgamon, áldozatot hoztal nekem. Vajjon lesz-e egy harmadik, ki ismét a te elhagyottságodon anyai önfeláldozással könnyítessen? Te sokat tével értem nekem. — Mond gyermekem, — folytatá a nő Ruthnak azért simitva — ugy-e te nagyon, igen nagyon szeretéd fiamat!...?

A szép nő válasza könyekben nyilatkozott.
(Folyt. köv.)

S z i n h á z .

♂ Téli 22-én ünnepélyes díszelőadás Tomcsányi József főispán s az országgyűlési elnöke előtt, mely alkalmán a díszelőadásban meg volt írva, mi csak azt mondunk meg, hogy az 1848-án jelzett németkélet kiállítás oly jelenet sikerült Fehérvárnak, hogy a közönség lelkesült zaja a legmagas fokot érte el.

♂ Téli 23-án másodszor: „A III. magyar király” Tóth Kálmánról. Ez alkalommal ugy adott elő, mint azt szerencsésleg megírta, s ügykezik, hogy így sokkal jobb az egyházi jelenet, melyből minikor kinaradt azon bár parányi, de a király népszerűségét nagyon jellemző részlet, midőn a püspök atki közt Pál aya látszik akadémia a király fejére tenni a koronát. Az előadás általában véve most is jól sikerült.

V i g a l i á s .

TISZA SZEGEDNÉL, teli 26-án 13° 6' 0"

Hibaigazítás.

Mult számmunkban a megyei tisztviselők közt a főmérnök neve nem Scher, mint tévedésből beírtuk, hanem Schener.

Felölő szerkesztő: Kempelen Győző.

ÜZLETI HIRNÖK.

♂ Szeged, teli 26-án. E héten az ünnepek miatt a gabonajárat egészen jelentéktelen volt, csak néhány apró részlet tengerit vettek kivitelle.

A rozsát jobban keresik s mérőjét 3 frt—3 frt 20 krajt fizetik.

Ujév után minden gabonában emben élték üzletnek emzük eléje.

Üzleti terményárak: Tisztazsna legjobb 4 frt 40 kr. Közép 3 frt 60 kr. Rossz legjobb 3 frt — kr. Árpa legjobb 1 frt 90 kr. Zab legjobb 1 frt 50 kr. Törökzsa ny 2 frt — kr. Repe legjobb 5 frt.

Szegedi piaci árak: Borsó 2 ite 32 kr. Lencse 32 kr.

Paszuly 14 kr. Koles mérője 2 frt 80 kr. Burgonya 2 frt — kr. Marhalus fönja 17 kr. Juhus 14 kr. Sertésus 20 kr. Szalonna májsza 24 frt — kr. Zsír iteje 50 kr. Langüst májsza 15 frt — kr. Zsnyelüst n. 9 frt — kr. Konyelüst iteje 14 kr. Kukorikalüst iteje 8 kr. Árpada 2 ite 12 fr. Kóleskása iteje 16 kr. Kizsákása fönja 32 kr. Faolaj fönja 82 kr. Repeolaj 40 kr. Lennagolaj 48 kr. Faggyu májsza 22 frt 50 kr. Faggyuértiya öntött fönja 40 kr. mártott 36 kr. Szappan fönja 26 frt. Kőrösa ole 13 frt 50 kr. Tölgyfa 12 frt 50 kr. Lány 7 frt 50 kr. Kőszén velt 90 kr. Szén n. 2 frt 60 kr. Szalma m. 1 frt. Kender m. 22 frt — kr. Egy font kenyér 6 kr.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Burger Zsigmond könyvnyomdájában.